

316. 9,96 (1)

296. (1)

316.

K a t s

Ria:ma Katekismusse

überpannemisse

katfed.

üts A, teine B.

Der Druck wird erlaubt.

E. W. Moriz, Censor.

Dorpat, den 22. Julius 1819.

A.

K a t e k i s m u s

se on:

R i s t i : U s s o : Ö p p e t u s

küsimiste ja kostmistega ärrafelletud

ja

Mia ; ma Üllema ; Piiskoppi ; Kohto polest wäljaantud.

E s s i m e n n e Ö p p e t u s .

Mis iggal innimesel tarwis teada, ja kust sedda
öppida.

1. Kas sest jo kül, et innime agga sedda mõistab
sada ja püda, mis ihho üllespidamiseks tarwis
lähheb?

Innimesel ka tarwis Jummalad tunda.

2. Mikspärrast tarwis Jummalad tunda?

Ilma Jummalad tundmiseta ei wõi nõdral
innimesel ei hingamist, egga õiged rahhu;
ei juhhatamist, egga lotusse rõmustust olla.

3. Kuida saab innimenne Jummalad tundma?

Jummalad same temma teggudest, nenda
kui ka sennest tundma, mis ta meie süddame
tunnistusse läbbi meile kulutab; agga keige sel-
gemaste öppime tedda pühhasst kirjast tundma.

4. Kes on pühhad kirjad kirjutand?

Pühhad waggad Jummalä mehhed on pühhad kirjad, Jummalä kässo peäle, innimeste õppetusses ülespannuhd.

E e i n e õ p p e t u s .

Jummalast ja sestinnatsesst mailmast.

5. Mis õppetab kirri Jummalast?

Jummal on arwamata waim, kellel ey olle ei algmist egga õtsa: kes keigis paigus, ja taewad ja maad täidab omma ollemisse sees. Joh. 4, 24. Jerem. 23, 23. 24. ψ 139, 7.

6. Mis ütleb kirri Jummalä wäest ja temma tarkusse tundmissesst?

Jummal tunneb keik ärra; temma teab keik; ta jõuab keik, ja teeb keik hästi. ψ 139, 1 — 4. ψ 104, 24.

7. Kuida on Jummalä tahtminne?

Jummal jaggab ja sowib heldest armust, igga ellawa hingele keik head, ja tahhab et innimenne, kedda ta mõistlikkaks lonud, sedä peab nõudma, mis hea ja õige: sellepärast temma kurja nuhtleb, ja head tasub. /d

8. Kust tunnukse Jummalä wägge ja wõimust?

Jummalä sured teud kulutawad temma üpris suurt wägge: taewad ja maad on tem-

ma tahtmisse läbbi sündinud; ja, mis tae-
was ja ma peäl, temma sanna iäobi lodud.
Ebr. 11, 3.

9. Mikspärrast on Jummal keif lonud?

Jummal on keif selle pärrast lonud, et keif
lomad temma armo piddid tundma, ja teine
teisele issikestis kassuks ja heaks ollema.

10. Kas peaks weel muid lome ollema, mis mitte
mapeälsed?

Jesus Kristus ütleb: minno Issa majas
on mitto ello asfet. Joh. 14, 2.

11. Mis õppetab kirvi inglitest?

On head, ja on ka kurrjad inglid.

12. Ons neile Jummalast ka innimeste peäle mele:
walda antud?

Ei sünni inglidest ei abbi egga muud odata,
egga polle ka tarwis kurradit karta. 1 Joh.
3, 8. Jakob 4, 7. 2. Pet. 2, 4.

K o l m a s õ p p e t u s .

Innimesest; ajalikkust ja iggawest ellust.

13. Kes on Jummal nähtawa lomade seast essimen-
ne ja keige üllem?

Innimenne on nähtawa lomade seast essi-
menne ja keige üllem.

*Teisilises
näht*

14. Miks tedda teigist ülemaks arvata?

Zummal on inimest mõistlikuks lo nud!
seepse on, mis se sanna tähhendab, kui firri
ütleb: Zummal on tedda omma náo järrele
lo nud. I Mos. 1, 29.

15. Mis ütleb s. sanna, Zummal on inimest
mõistlikuks lo nud?

Zummal on inimessele sedda jõudu and
nud, et ta hea ja kurja wahhel mõistab wah
het tehha, ja tunda mis Zummal tahtminne
on. Siraf 17, 6. 7.

16. Miks Zummalast inimessele meelt ja mõistust
antud?

Inimessele on mõistust antud, et se tedda
peab juhhatama, kuidas temma ennese ja teiste
kasuks Zummal meele pärrast õiete peab
ellama.

17. Kas siis inimenne ikka nenda mõistlik, et ta
nenda käib ja ellab, kuidas Zummal tahhab,
ja mõistus juhhatab?

Inimesse nõdrus, temma petlikkud him
mud, ja temma lihhalik tahtminne kiusawad
tedda kúl sagedastegi Zummal tahtmisest
lahkuma, ja pattu teggema. Rom. 7, 18.

18. Mis on pat?

Keik se on pat, mis inimenne Zummal
kässto ja mõistusse nõu wasto melega teeb ehk
püab. I Joh. 3, 4.

19. Mis toob ehk sadab vat?

Vat toob ikka ahvastust ja süddame waewa,
ja sadab innimest Jummalu nuhtlusse alla.

ψ 1, 6.

20. Eks arwa mõnnikord teadmata innimeste rummas-
lus patto twest ajaliku kassu ennesele tullewad?

Ei wõi egga jõua ial, ei ükski ajalik kassu
sedda kahju tassuda, mis pat innimesele teeb.

21. Mis kahju teeb pat?

Vat teeb hilja ehk warra innimest willet-
saks; koormab süddant; sadab häbbi, teotusse
ja nuhtlusse alla, ja teeb hädda ja waewa
meile ja reistele. Dypetus 13, 21.

22. Kust sedda Piiblimatus näha ja tunda, kuida
pat algmisses sündinud, ja weel sünnib?

Esirwannemite pattolangmisses sedda näh-
takse kuida keeldud himmud ja iggatsemis-
süddand wõrgutawad, et innimenne wimalis
sedda tahhab ja teeb mis Jummal kelab.

23. Mis tehha, kui innimenne Jummalu wasto
eksinud ja pattu teinud?

Kui olleme eksinud, peame teigest süddamest
kabhetsema; Jummalad andeks palluma; kuis
ial wõimalik, sedda mis süüks sanud, parran-
dama; walwama ja palluma, et eddespidi
patto tõe eest ennast wõiksimet hoida. Si-
rak. 35, 3.

24. Mis sel lota, kes meelt uendab ja pattust põrab?

Kes patto kombes mahha jättab, leiab ar-

mo Jeesanda ees, ja sawad temmale ta pattud andeks antud.

25. Mis se on: Jummal annab pattud andeks?

Kui inimenne ennast parrandab, siis saab temmal jälle rõmustawad lotust Jummalal pose ollema, ja sawad Jeesanda karristamis- sed temmale ihho ja hinge kasuks tulles. Lypetus 28, 13.

26. Mis peab hea ja wägga inimesse keige surem murre ollema?

Hea inimesse keige surem murre peab ollema, et ta Jummalal tahtmist järgeste wõiks teha, ka siiski, kui südda sedda mõnnikõrd raskeks tahhab panna. Gall. 5, 17.

27. Kas Jummalal tahtmist jo täieste ollema täitnud, kui aaga kurja jättime teggemata?

Jummal ütleb: kes mõistab ja jõuab head teha, ja ei te sedda mitte, sellel on se pattuks. Jakop. 4, 17.

28. Kuida tulles kurja eest ennast hoida ja head nõuda?

Keige wisi ja kombe, sanna, mõtte ja teoga peab inimenne head nõudma, ja kurja eest ennast hoidma. Matt. 15, 19. 12, 36. Philip. 4, 8.

29. Mikspärast peab inimenne Jummalal tahtmist teggema?

Jummalal tahtmist peame teggema, sest et

Jummal ainus armo andia, meie Issand ja meie kohtomõistja on. I Joh. 4, 19.

30. Mis sest hinda eht kasiu, kui Jummal tahtmist teme?

Kes Jummal tahtmist teeb, se sadab enneselle ja teistele head. Jes. 3, 10.

31. Mis on tarwis, kui inimenne õntsad põlwe ja häid päwi siin ilmas tahhab nähha?

I Petr. 3, 10. 11. Kes ello tahhab armastada, ja häid päwi nähha, se waigista go omma keelt kurja eest, ja ommad mofkad kawwalust räkimast: temma pöörigo ennast kurjast ärra, ja tehko head; temma õtsigo rahho, ja nõudko sedda tagga.

32. Mis õppetab kirri surmast ja suremissest?

Surm ei sureta mitte hinge, waid hing lahkub ihhust ärra; ihho saab mullaks, agga hing jäeb iggaweste ellama. Rogg. 12, 7.

33. Kas hing, kui temma ihhust lahkund, sesamma jäeb, kes ta ihhusti olli?

Hing jäeb pärrast surma ifka sesamma keige omma teadmisse, tundmisse, mällestusse ja melega.

34. Mis õppetab kirri weel inimesse wiimsist asjust?

Eihhalik ihho mis mulda pannakse, tõuseb wiimsel päwal, kui tedda jälle üllesärratakse,

üks waimolikk ihho furnust ülles. I Kor. 15,
42 — 44.

35. Kuida saab hinge luggu pärrast surma ollema?

Hing saab pärrast surma, ehk õnnis ehk willets ollema: seddamõda, kuida innimenne ellus on teinud, ja sedda teninud, Rom. 2,
6 — 9.

36. Kust sedda teame, et se nenda on, ja nenda saab ollema?

Kirri õppetab 2 Kor. 5, 10. meie peame teik arwalikkuks sama Kristusse kohto-järke ees, et iggaüks peab sedda mõda sama, kuida temma ihhus on teinud, olgo head ehk kurja.

37. Mis sagguse nimmega tullesw ello õntsad põlwe tähhendakse?

Teise ello õnnistust nimmetakse taewarigiks ehk iggawessesks elluks.

38. Kuhhu lähhawad waggad hinged?

Waggad hinged perrivad taewa riiki.

39. Mis seal ei sa ollema?

Taewarigis ei olle muutmist, ei wahhetamist egga lahkumist ei waewanäggemist egga kannatamissi.

40. Mis seal ees leiame?

Keik head mis siin ilmas heast süddamest olleme teinud, ehk sowind tehha, sedda teik iggawesses ellus ees leiame, nenda kui ka neid, kes enne meid siit õntfaste lahkund:

seäl, ka teikide pühhadega, Jummalad pal-
lest pallesse nähha same.

41. Kuhhu lähewad kurjad hinged?

Jummal heidab kurjad hinged omma pühha
palge eest ärra, ja sükkab neid põrgu.

42. Mis nemmad seäl tundwad?

Põrgo wallu, ja hirmsad piina. 2 Tess.
1, 8 9. Rom. 2, 8 9.

43. Kas taewa rigi õnnistus, ja kas põrgo piin
ja wallu ial lõpwad eht õitsa sawad?

Taewa rigi õnnistus ei lõppe ialgi; egga
sa ka hukkamõistetute ahvastus ja piin ei ialgi
õitsa. Matt. 25, 46.

K a t e k i s m u s

r i s t i - õ p p e t u s s e s t.

Liivlandi sure piiskoppi kohtu polest wälja antud.

I.

Mis keige innimestele tarwis lähhäb teada,
ja kust meie sedda õppime.

1. Kas sest kül, et inhimenne agga sedda teab, ja et agga sedda temmal on, mis ta ihho toidusses ja üllespiddamisses tarwis lähhäb?

Innimesel on ka Jummal sanna tarwis.

2. Mis tarwis Jummal sanna innimesel on?

Innimesel on tarwis õppetust ja karristust, rõmustust, ja süddame rahho.

3. Kuidas Jummal omma sanna innimestele teada annab?

Jummal rägib meiega ka omma teggude ja selle läbbi, mis ta innimeste peäle panned, nenda kui ka meie moistusse ja süddame tunnistusse läbbi.

Rom. 1, 19. 20. Se, mis Jummalast on teada, on awwalik nende sees; sest Jummal on neile sedda teada annud. Sest temma näggematta asjad, ni hästi

temma iggawenne wäggi, kui jummalik olleminne näikse ma- ilma lomiseft, kui neid tabhele pannakse neist teggudeft, nenda et nemmad ei woi endid wab- bandada.

Rom. 2, 4. 15. Kui pagganad, fennel ep olle kasko, isse enneiest kaska tud tewad, needhinnatjed, fennel ep olle kasko, on isse ennestele kaskuts, sest nemmad näitwad illes, et je kasko teggo on kirjutud nende süddame sisse, sest et nende süddame tunnistus sedda ka tunnistab, ja nende motted issekestes enneste pe- äle kaebawad, ehk enneste eest kostwad.

4. Agga kust meie Jummalala sanna keigeselgeminne leiame?

Piibli-ramatust meie leiame Jummalala san- na keigeselgeminne.

2 Tim. 3, 16. 17. Keik pühha kirri on Jummalast sisse antud, ja sadad kasko õppetuseks, nomimiseks, parrandamiseks, juhhatamiseks, mis õiguse on, et üks Jummalala innimenne woiks täieste kolbolinne, ja keige hea tole täieste walmistud olla.

5. Kes Piibli-ramatud on kirjotanud?

Jummal isfi lastis ennemuiste Piibli-ramato wägga targa ja jummalakartlikko meeste läbbi kirjotada.

2 Petr. 1, 21. Innimesse tahtmise läbbi ei olle ial ei ühtegi prohveti- kolutamist kätte sadub, waid pühhad Jummalala mehhed on rätinud, juhhatud püh- hast Waimust.

II.

Jummalast ja ma- ilmast.

6. Mis meie pühhas kirjast Jummalala ellust teame?

Jummal on waim, sedda kussagi ei nähta, et ta kül keikis paikus on, ja fennel ep jolle algmist egga otsa.

Joan. 4, 24. Jummal on üks waim, ja kes tedda kummardawad, need peawad waimus ja tees kummardama.

Jerem. 23, 23. 24. Kas minna ollen Jummal liggidelt? utleb Issand, ja ei mitte ka Jummal kausgelt? Kas kegi woib warjule miina warjopaiukse, et minna ei peaks tedda näggema? Eks minna taida taewad ja maad?

Paul 39, 7 — 12. Kuhho pean ma minnema sinno waimo eest? ja kuhho pean ma poggenema so palle eest? Kui ma astuksin taewa, siis olled sinna seal; kui ma peaksin asset teggema porgukse, wata, siis olled sinna seal. Kui ma wottaksin koido tiwad, ja ellaksin wümses merre otsas; siis seelgi so kassi mind juhhataks, ja sinno parrem kassi peaks mind kinni. Ja kui ma wottaksin üttelda: Dmmeti woib pimmedus mind katta; siis õ on walgus minno ümber.

Paul 90, 2. Enne kui mäed sündsid, ja enne kui ma ja ma-ilm lodi, siis olled sinna Jummal iggawest iggaweste.

7. Mis meie teame Jummalta tarkussest ja wäest?

Jummal teab keik, Jummal woib keik tehha, mis temma tahhab, ja Jummal seab keik hästi.

1 Joan. 3, 20. Jummal tunneb keik ärra.

Paul. 139, 1 — 4. Jummal sa kiusab mind lähbi, ja tunnend mind. Sinna tead mo maggamist ja mo ütles-tousmist; sinna moistad mo mõtted kausgelt ärra. Sa pirad mo käimisse ja mo maas ollemisse ümber, ja olled keik mo teed õppind ärra katsuma. Kui ep olle weel sannagi mo kele peal, wata, siis tead sinna Jummal! keik sedda ärra.

Paul. 33, 9. Kui Jummal ütleb, siis se sünnib; kui temma kassib, siis se seisab walmis

Paul. 104, 24. Kui sured on sinno teud, Issand! sa olled neid keik targaste teinud: ma on täis sinno pärrandusfi.

Jesaja 1, 28. 29. Issand on immelikko nou pidanud.

8. Mis meie teame Jummalta mõttest ja melest?

Jummal sowib ja annab keige ellawa loomadale keik, mis neil hea ja tullus on; agga

temma tahhab, et moistlikkud lomad aaaa
sedda tewad, mis õige on, sellepärast temma
tasub head, ja nuhtleb kurja.

9. Kuis Jummal omma wägge ja mõttet on näitnud?

Jummal on ma-ilm ja keik, mis temma
sees on, nenda kui ka pawa, ku ja tähhed
lonud.

1. Mos. 1, 1. Algmisjes loi Jummai taewast ja maad.
Ebr. 11, 3. Usso läbbi moistame meie, et ma-ilm
Jummala sanna läbbi on walmistud, et se, mis
nabhakse, on sanud neist, mis ei nähta.

Loe 1. Mos. 1. peat.

10. Mis tarwis on Jummal keik lonud?

Õgga loom, kel hing sees on, peab isfi ello
rõmo tundma, ja ka mude ello kergemaks ja
rõõmsamaks teggema.

11. Kas muial kui sin meie ma peäl ka ellawad
lomad peaksid ollema?

Jesus Kristus ütleb: Joan. 14, 2. Min-
no Issa maias on mitto ello asjet.

12. Eks pühha kirri nimmelt meile ei tunnista se-
suggusist ellawa lomadest, kedda meie sin ma
peäl ei nä?

Pühha kirri rägib Ingliseid ja Kurratidest.

Paul. 103, 20. Riitke Issandat, teie temma inglid,
teie wäggewad wahwad, kes teie temma sanna jär-
rele tete, temma sanna heale kuuldes.

Ebr. 1, 14. Eks inglid keik ei olle teniad wainub, wäl-
jaläkkirud tenistusseks nende pärrast, kes onnistust
peawad pärrima?

Luuk. 15, 10. Jummal inglide ees on rõõm ühhe pat-
tuse pärrast, kes meelt parrandab.

Joan. 8, 44. Kurrat ep olle mitte seisma jänud töö
siise.

13. Mis meie sest õppime, mis pühha kirri inglise ja kurratide polest õppetab?

Inglid ning kurratid on ka teigewäggewa ma ning pühha Jummalat wallitsusse al.

14. Kas inglidel ja kurratidel siin ma peäl ka melewalda on?

Meie ei pea kurratid kartma, egga hea inglise immelikko abbi peäle lootma.

1. Iban. 3, 8. Eeks Jummalat on põeg awwalikkus sa nud, et temma kurradi teud pididi arra rikkuma.

1. Jakob. 4, 7. Geiske kurrati wasro, siis peab ta teie jurest arra woggenema.

1. Matt. 4, 7. Sinna ei pea Isandad omma Jummalat mitte kiusama.

III.

Innimesest siin ellust ja pörrast surma.

15. Mis on Jummalat lodud asjust siin ma peäl teige ausam?

Teige ausam Jummalat loom siin ma peäl on innimenne.

16. Kuida Piibli ramatus sedda ööldakse, et innimenne teige ausam loom siin ma peäl on?

Innimenne on Jummalat nõo järrele lodud.

1. Mos. 1, 26. 27. Jummal ütles: Tehkem innimesest ennaste nõo järrele ennaste sarnatseks, et nemmad wallitsewad ille kallade, mis merres, ja ille lindude, mis taewa al, ja ille lojaste, ja teik ille se ma, ja teik ille romajatte, mis ma peäl romawad. Ja Jummal loi se innimesse omma nõo järrele, Jummalat nõo järrele loi ta tedda.

1. Mos. 2, 7. ja salm 18 — 23.

17. Mis innimeest ülle keige lomade üllendab ja
ausaks teeb? *Arus üll? 3/4 Linnu f...?*

Meie ihhogi on immelikkult lodud; agga
keige surem au on meil hinge polest.

Job. 10, 11. 12. Nahha ja lihaga olled sa, oh Jum-
mal! mind katnud, ja lufontide ja soontega olled sa
mind ühte pannud. Ello ja head olled sa mulle tei-
nud, ja so üllemaatminne hoiab mo waimo.

18. Mis joud on meie hingel?

Omma hingega woime moistlikkult mõttel-
da ja tahta, mis õige on.

Sirak. 17, 6. 7. 11. 14. Nou ja keelt ja silmad, kõr-
wad ja süddant on Jummal neile annud järrele-
mõtlemisfeks, moistusse tundmisfega on ta neid
täitnud, ja neile head ja kurja näitnud. Ta on neile
õppetust sünnu tarwis annud ja ello kasko pärris-
õsaks annud; ja temma ütles neile: hoidke ennast
keige ullekohto eest, ja on iggäühhele kasko annud
temma liggimesse pärrast.

19. Kuis meie omma moistusfega sedda woime ärra
moista, mis õige on?

Meie moistus õppetab meid, et agga se
õige on, mis keige ma ilmal kassuks olleks,
kui keik innimesfed seddasamma wõttaksid
tehha.

Rom. 12, 2. Katsuge, mis Jummal tahtminne on.

20. Agga eks innimessele kahjaks ei tulle, kui temma
ikka sedda peab nouudma, mis liggimesse
tullus on?

Kui meie teme, mis õige on, siis kannab
Jummal isfi hoolt, et meilegi siis sedda saab,
mis tõeste meil tarwis ja tullus on.

Matt. 6, 31 — 33. Teie ei pea mitte murretsema ig
ütlemä: Mis peame meie söma? ehk mis peame

meie joma? ehk misga peame meie ennast katma? sest keik sedda noudwad pagganad tagga; sest teie taewane Jäsa teab, et teile sedda keik tarwis lähab. Agga noudke essite Jummalä riti ja temma õigust, siis sedda keik peab teile pealegi antama.

21. Kas innimesel kerge woi raske on, sedda tehha, mis õige on?

Meie libhalikkud ja ilmalikkud himmud ja mõtted eksitawad meid pea patto pole.

Rom. 7, 18. 22. 23. Ma tean, et minno sees (se on mo libha sees) ei ella mitte head, sest tahtminne on kül minno jures, agga sedda head teggemist ei leia ma mitte. Mul on melehead Jummalä käsust seestpididise innimesie polest, agga ma tunnen teist käslo omma liikmette sees, se panneb mo mele kässo wasto, ja wottab mind wangi patto kässo alla, mis mo liikmette sees on.

22. Mis pat on? *Das ist keine Frage.*

Pat on keik mis innimenne nouga ja teadawal wisil Jummalä kässo ja ennese moistusse ja süddame tunnistusse wasto mõtleb ja teeb.

1 Joan. 3, 4. Pat on se, mis kässo wasto on.

23. Mis pattust tulleb?

Patto läbbi saab Jummalä meel pahhaks, ja meie süddame rahho rikkutakse ärra.

Paul 5, 5. Sinna ep olle mitte Jummal, kel hea meel on õalussest; kes pahha, se ei woi so jures asset olla.

24. Agga eks pat ommeti monnikord innimesele ilmalikko kässo ei sada?

Ükski ilmalik kässo ei woi iggawel sedda paljo suremat kahjo tassuda, mis tõeste pattust tulleb.

25. Mis rahjo tõeste pattust tulles?

Jagauhhe patto läbbi sadab innimenne warra ehk hilja mu innimestele õnnetust ja pahhandust, ja isse ennesele hirmo, häbbi ja nuhtlust.

Salom. õppet. s. 13, 2. Õnnetus aiab pattuseb tagga.

26. Kus pühhas kirjjas lühhidelt õppetakse, mis lugu gu keige pattude polest on?

Esimesse innimeste pat annab nähhal, kuis da pat touseb, kaswab ja otsa saab.

1 Mos. 3, 1 — 24.

27. Kui innimenne patto on teinud, mis temma siis peab teggema?

Jaga patto, mis olleme teinud, peame südamest kahetsema, ja katsma, kuis meie teoda woikšime ärra parrandada, ja eddspiddi ennast tedda jälle teggemaš hoidma.

Sirak. 35, 3. Kurjust mahha jätma, se on Isfanda mele pärrast, ja üllekohrust lahkuma, se on leppituseš ohwer.

Luk. 19, 8. Luk. 15, 11 — 32. 1 Kor. 15, 9, 10,

28. Mis peäle woib innimenne lota, kui ta süddamest pattust pörab?

Pattusele, kes ennast on parrandanud, annab Jummal temma pattud andeks.

29. Mis se on: Jummal annab pattud andeks?

Kui innimenne omma ello parrandab, siis ta woib jälle rahho ning rõmoga Jummal peäle mõttelda, ja ka se nuhtlus, mis ta weel omma pattude pärrast peab kannatama, on temma hingel tõdsiseks õnnistusjeks.

Salom. 6p. f. 28, 13. Kes ommad ülleastmissed Finni kattab, ei lahha se temmale forda; agga kes tunnistab ja mahha jattab, selle peale hallastakje.

30. Mis hea innimenne allati peab taaga noudma?

Hea innimenne peab allati püüdma Jummalala tahtmist tehha, kui se temmal kül peaks raske ollema.

Kalat. 5, 24. Kes Kristusse pärrast on, need on omma lihha risti lonud ihhaldamistega ja himmedega.

31. Kas meie siis jo Jummalala tahtmist ärra täida: me, kui meie middagi kurja ei te?

Jummalala sanna ütleb Jakob. 4, 17: Kes moistab head tehha, ja ei te sedda mitte, sellel on se pattuks.

32. Kuis peame kurja mahha jätma ja head teggema?

Innimenne peab kurja mahha jätma, ja head teggema omma mõttele, sannade ja teggudega.

Matt. 5, 19, 20. Eüddame seest tullemad mälja kurjad mõtlemisjed, tappimised, abbi ello rikmised, horjahhid, wargüsed, waltetunnistused, teotamisjed. Need asjad on, mis innimest rojaseks tewad.

Matt. 23, 36. Minna ütlen teile, et innimesjed peawad arro teggema kohto päwal iggaubhest tühjast sannast, mis nemmad on räkinud.

Wilip. 4, 8. Mis tessine on, mis auus, mis õige, mis kassin, mis löbbus, mis hea on kuulda, kui üks hea kumbe, ja mis kirusse wäärt on, se peale mottelge.

33. Mis peab innimest kihhotama Jummalala tahtmist tehha?

Meie peame Jummalala tahtmist teggema, sepärrast et Jummal meile ello ja keik head on andnud.

1 Joan. 4, 19. Armastagem Jummalat, sest ta on
meid enne armastanud.

34. Mis meile sest saab, kui meie Jummalat tahts
mist teme?

Heast tõbst tulleb ikka head, ei üksipäinis
meile ennestele, waid ka feige ma:ilmale.

Jes. 3, 10. Uttelge digele, et temmale hea polli tulleb,
sest nemmad peawad omma teggude kasso kätte sama.

35. Kust innimessele feige ennamiste dige õn ehk
õnnetus tulleb?

Ei ilmalik assi, waid agga innimesse om-
ma südda annab temmale õnne ehk õnnetust.

Õppet. s. 4, 23. Hoi omma süddant ennam kui feik
muud, mis tulleb hoida, sest temmast tulleb ello wälja.

36. Mis meie risti:ust meid pannes surma polest
ustma?

Ihho agga lähheb surma läbbi mullaks;
waim jääb teises ilmas ellama.

Kogguja 12, 7. Peerm saab jälle mullasse, nenda
kui ta olnud, ja waim lähhab jälle Jummalat jure,
kes tedda õn annud.

37. Mis se on: Meie waim jääb pärrast surma ellama?

Meie waimule jääb ka tullemas ilmas tund-
mist ning teadmist sest, et meie needsammad
innimesed olleme, kes ma:peäl ollime.

38. Kuis pühha kirri sedda weel tõdemaks ja selgemaks
teeb, et meie pärrast surma ellame?

Pühha kirri õppetab meid, et meie ihhogi
peab illestousma.

1 Kor. 15, 42 — 44. Kaddumas põlwes külwatakse
ihho, hukka minnematta põlweks ärratakse sedda
ülles, auta külwatakse, auga ärratakse ülles, nõ-
drusses külwatakse, wäes ärratakse ülles. Üks lih-
walik ihho külwatakse, üks waimolik ihho ärra-
takse ülles.

39. Mis saggune ello :ford saab innimessele seäl teise ello sees ollema?

Innimessele saab tulles ilma hea ehk kurri ford läte tulles, sedda möda, kui temma siin ma peäl head ehk kurja on noudnud.

Rom. 2, 6—9. Jummal maksab iggaühhele temma tegude järrele. Kui neile iggawest ello, kes head tehhes kannatussega au, ja kirust, ja hukkaminn matträ önnö otsiwad; agga kanger hirmo ja wihha neile, kes riakad on, ja tee sanna ei tule, agga wõtmad illeskohto sanna kuulda; willetjus ja abhastus tulles iggaühhe innimesse hinge peäle, kes kurja teeb.

40. Kust meie teame, et innimesse saggune seäl tulles ilma sesaggune saab ollema, kui innimesse siin ma peäl on mõttelnud ja teinud?

Sest, mis wiimsest kohtust õppetakse, teame, et Jummal seäl tulles ilma meie sedda möda wõttab tasfuda, kui meie siin ma peäl ollema ellanud.

2 Kor. 5, 10. Meie peame keif awalikkus sama Kristusse kohto järre ees, et iggawest sedda möda peab sama, kui temma ihhus on teinud, olgo hea ehk kurri. Pöe Matt. 25, 31 — 46.

41. Kuhho head innimessele pärrast surma sawad? Head innimessele sawad taewa.

42. Mis seäl taewas meil mitte ennam ei olle karta? Taewas meie ollema keigest ma peälse ihho ja ello waewast ärra peästetud.

43. Mis peäle meie woime seäl taewas lota?

Meie same illusama ilmades sees illesräki matträ rāmo tundma Jummalala, inglide ning õnisa hingede seftsis.

2 Petr. 3, 13. Meie otame ues taewad temma totusse järrele, kus õigus sees on.

Joan. ilmüt. 27, 4. Jummal tahhab ärrä pühkida
keik mee-pisfarad nende silmist, ja surma ei pea en-
nam ollema, egga leinamist, egga küssendamist,
egga waewa ei pea ennarn ollema.

Rom. 2, 6. 7. wata 39 küssim.

44. Kujho kurjad innimesesed pärvast surma sawad?

Kurjad innimesesed sawad pörgo.

45. Mis asjust hukkamoiestetud inntimestel pörigus
püduft on?

Hukka moistetud innimesesed ei seia pörigus
sest ühtegi rõmo, mis need ma peäl maitsmad,
kes agga omma lihha järrele ellawad.

46. Mis hukkamoiestetud innimesesed pörigus sawad
kannatama?

Pörigus nuhheldakse keik kurja üllesträimata
ta walloga.

2 Tess. 3, 8. Kes meie Issanda Jesusse Kristusse ar-
mo-öppetusse fanna ei tule, peamad nuhtlust kannata-
tama, iggawest hukkatust, ärrahcederud Issanda
pallest ja temma wäe-auust.

Rom. 2, 8. 9. wata 39 küssim.

47. Kui kaua taewa õnnistus ja pörgo wallo jääb?

Taewa õnnistus ja pörgo wallo jääwad ig-
gaweste, sest ei se, mis heast ehk kurjast tulo-
leb, löpmatta on.

48. Kes siis saab taewa, ja kes pörgo?

Jummala fanna ütleb: Jummal maksab
iggaühhele temma teggude järrele.

Rom. 2, 6 — 9. Jummal maksab iggaühhele temma
teggude järrele; kül neile iggawest eilo, kes head teh-
hes kannatussega ait, ja kirust, ja hukkaminnematta
õnne otsiwad, agga kenget hirmo ja wiha neile, kes
riakad on, ja tee fanna ei tule, agga wotwad ülle-
kohto fanna kuulda.

